

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SKRZY SIĘ śnieg...



O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Czasowniki SKRZYĆ SIĘ i ISKRZYĆ to bracia bliźniacy – dwa warianty fonetyczne tego samego słowa, pochodzącego od prasłowiańskiego rzeczownika *ǫskra, który również rozwinął się w dwie bliźniacze formy: ISKA i SKRA. Każdy z czasowników dorobił się formy pozornie zwrotnej – pozornie, bo dodanie cząstki SIĘ wcale nie powoduje oczekiwanej zmiany relacyjnej. SKRZYĆ i SKRZYĆ SIĘ oznaczają dokładnie to samo, czyli ‘sypać skrami lub lśnić migotliwym blaskiem’ („W słońcu – patrz – skrzy się śnieg, szron na drzewach jak koronki” – śpiewała Beata Rybotycka piosenkę Zbigniewa Preisnera ze słowami Mariana Hemara), a także ‘ośniewać czymś, obfitować w coś’ (Jego styl skrzył dowcipem). Natomiast ISKRZYĆ i ISKRZYĆ SIĘ mają różne znaczenia: ISKRZYĆ może przerwany przewód elektryczny (i jest to bardzo niebezpieczne), ISKRZYĆ może również między kimś a kimś – oznacza to, że między tymi osobami wciąż dochodzi do konfliktów. ISKRZYĆ SIĘ ma bardziej poetyckie konotacje: ISKRZA SIĘ gwiazdy na nocnym niebie, ISKRZA SIĘ drobinki lodu na zamrożonej powierzchni stawu...